

UZASADNIENIE

Powód K. S. domagał się zasądzenia od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 4.319,70 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 3 marca 2022 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Wskazał, iż w wyniku umowy cesji powód nabył od poszkodowanego wierzytelność wobec pozwanego zakładu ubezpieczeń powstałą w następstwie wypadku komunikacyjnego, w wyniku którego uszkodzeniu uległ samochód marki O. nr rej. (...) należący do poszkodowanego H. H.. Najem samochodu zastępczego trwał 36 dni, za co powód wystawił poszkodowanemu fakturę na kwotę 6.782,71 zł brutto. Nadto poszkodowany zlecił przechowanie pojazdu uszkodzonego na parking strzeżonym, które to wynagrodzenie także objęte było cesją na kwotę 1.439,99 zł. Pozwany, będący ubezpieczycielem sprawy szkody, w toku postępowania likwidacyjnego wypłacił stronie powodowej łączną kwotę 3.183,00 zł tytułem najmu pojazdu zastępczego oraz 720 zł odszkodowania za koszt przechowywania. Odsetek od ww. roszczenia powód żądał od dnia 3 marca 2022 roku, to jest od dnia następującego po dniu zapłaty pierwszej transzy odszkodowania, bowiem pozwany posiadał już w tym czasie wszelkie niezbędne informacje do zakończenia postępowania likwidacyjnego.

Od wydanego nakazu zapłaty pozwane Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna z (...) w W. wniosło sprzeciw, domagając się oddalenia powództwa oraz zasądzenia od powoda kosztów procesu według norm przepisanych, w tym wyodrębnionych kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwany, nie kwestionując 36-to dniowego terminu najmu w tym opłaty za podstawienie i odbiór pojazdu wskazał, iż to na poszkodowanym również ciążył obowiązek minimalizacji skutków szkody. W formularzu szkody były informacje odnośnie organizacji samochodu zastępczego. Telefonu od pozwanego poszkodowany nie odebrał. Pojazd zastępczy poszkodowany wynajął zanim zgłosił szkodę pozwanemu. Stąd w ocenie pozwanego należało zweryfikować stawkę najmu do 85 zł brutto za dzień. Powód ponosi w ocenie pozwanego odpowiedzialność za działanie swoich poprzedników prawnych. Poszkodowany w sposób arbitralny zrezygnował z organizowanego pojazdu zastępczego.

Wyrokiem z dnia 29 listopada 2022 roku Sąd Rejonowy w Olecku zasądził od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda K. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) Serwis (...) kwotę 4.319,70 (cztery tysiące trzysta dziewiętnaście i 70/100) złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi od tej kwoty od dnia 3 marca 2022 roku do dnia zapłaty, a także zasądził od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda K. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) Serwis (...) kwotę 1.134,00 (tysiąc sto trzydzieści cztery) złote tytułem zwrotu kosztów procesu, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi od tej kwoty od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Sąd rejonowy poczynił następujące ustalenia faktyczne:

W dniu 27 grudnia 2021 roku doszło do zdarzenia drogowego, w następstwie której uszkodzeniu uległ należący do H. H. samochód osobowy marki O., a sprawca szkody był ubezpieczony w pozwanym zakładzie ubezpieczeń w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

W związku z brakiem możliwości korzystania z własnego samochodu, poszkodowany zawarł w dniu 4 stycznia 2022 roku z powodem K. S., w którego to warsztacie miała się odbyć naprawa - umowę najmu samochodu zastępczego marki O. (...), przy przyjęciu stawki 150,40 zł netto za dobę wynajmu samochodu bez dobowego limitu kilometrów. Uszkodzony pojazd poszkodowany zostawił na parking u powoda.

Poszkodowany potrzebował pojazdu w celu dojazdu do pracy, a miał tylko jeden pojazd, który został uszkodzony.

Po zgłoszeniu szkody, dnia 17 stycznia 2022 roku poszkodowany uzyskał informację o zakwalifikowaniu szkody jako całkowitej. Dnia 2 lutego 2022 roku uzyskał odszkodowanie od pozwanego.

Stawka wynagrodzenia za najem nie odbiegała od rynkowych stawek dobowej stawki najmu pojazdu zastępczego w tej samej klasie obowiązujących u podmiotów świadczących takie usługi na terenie kraju jak.

Poszkodowany wynajmował samochód osobowy [O. (...)] od powoda w okresie od 4 stycznia 2022 roku do dnia 8 lutego 2022 roku – przez okres 36 dni, za co powód wystawił mu fakturę na kwotę 6.659,71 zł brutto, w tym łącznie 123,00 zł brutto z tytułu opłaty za podstawienie/odbiór pojazdu we wskazanej lokalizacji.

Powód wystawił również fakturę za postój pojazdu na parkingu w łącznej kwocie 1.439,99 zł brutto (32,52 zł netto za dzień).

Powód zawarł w dniu 5 stycznia 2022 roku z ww. poszkodowanym umowę przelewu wierzytelności w zakresie m.in. przysługującego poszkodowanemu świadczenia związanego z ww. kolizją m.in. w zakresie kosztów najmu pojazdu zastępczego oraz podstawienie i odebrania pojazdu zastępczego jak i parkowania pojazdu uszkodzonego.

Żądanie zwrotu tych kosztów zostało zgłoszone pozwanemu. Na podstawie decyzji z dnia 2 marca 2022 roku pozwany przyznał z tego tytułu 3.060,00 zł brutto (przy stawce 85,00 zł netto x 36 dni), 123,00 zł za podstawienie/odbiór pojazdu oraz 720 zł za 24 dni parkowania samochodu przy stawce 30 zł za dobę.

Pismem datowanym na 13 stycznia 2022 roku pełnomocnik powoda wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 4.319,70 zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem różnicy między wypłaconą kwotą odszkodowania, a wynikającymi z faktury kosztami.

W odpowiedzi na powyższe wezwanie, pozwany wskazał, że wcześniej podjęta decyzja jest prawidłowa.

W kontekście tak ustalonego stanu faktycznego sąd rejonowy zważył co następuje:

Przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony (art. 822 k.c.).

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152 z późn. zm.- dalej u.u.o.), z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

Odpowiedzialność pozwanego w sprawie niniejszej należało więc rozpatrywać w kontekście powyższej regulacji, a pozwany nie kwestionował swojej odpowiedzialności za skutki ww. zdarzenia.

Z kolei odpowiedzialność samoistnego posiadacza pojazdu mechanicznego za szkody wyrządzone w związku z ruchem tego pojazdu znajduje swe źródło w art. 436 § 2 k.c. w zw. z art. 436 § 1 k.c. i art. 415 k.c. a obowiązek wypłacenia przez pozwanego odszkodowania z faktu objęcia danej kategorii zdarzeń ochroną ubezpieczeniową w zw. z treścią ww. art. 34 ust 1 u.u.o., zaś zakres odpowiedzialności pozwanego regulowany jest przez art. 36 u.u.o, w myśl którego odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

Granice odpowiedzialności osoby korzystającej z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie o.c. posiadaczy pojazdów mechanicznych wyznaczają z kolei przepisy art. 361 k.c. i art. 363 k.c. Zgodnie z powołanymi przepisami zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda

wynikła. W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Naprawienie szkody powinno nastąpić przy tym, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Przy czym odnośnie obowiązku ubezpieczyciela świadczenie to sprowadza się do obowiązku wypłaty odszkodowania.

Skutkiem szkody jest brak możliwości korzystania z uszkodzonego pojazdu, a co za tym idzie i koszty związane z zapewnieniem sobie przez poszkodowanego pojazdu zastępczego. W tym zakresie mieszczą się również koszty związane z przechowywaniem uszkodzonego pojazdu na parkingu, w tym strzeżonym.

Odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego (tak: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 r., sygn. akt III CZP 5/11).

Wierzyciel nie ma przy tym wcale obowiązku skorzystania z samochodu zastępczego zaproponowanego przez zakład ubezpieczeń, który często oferuje pojazdy po niższych stawkach, niż inne podmioty działające na rynku. Może skorzystać również z oferty innych podmiotów działających na rynku, a obowiązkiem ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej jest mu te wydatki zrekompensować. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, wydatki poniesione na wynajem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego, które przekraczają koszty zaproponowane przez ubezpieczyciela, są objęte zakresem obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, o ile były one celowe i ekonomicznie uzasadnione (tak: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2017 r., sygn. akt III CZP 20/17).

Zdaniem sądu rejonowego powód wykazał załączonymi do pozwu dokumentami zarówno stawkę za najem pojazdu ustaloną z poszkodowanym jak i okres najmu pozostający w relacji z zakresem uszkodzeń pojazdu jak i sposobem oraz szybkością przeprowadzenia przez pozwanego postępowania likwidacyjnego. Pozwany nie kwestionował długości okresu najmu, niemniej jednak z jego decyzji wynikało, że skrócił uzasadniony okres parkowania pojazdu do 24 dni. W ocenie sądu przyjmując należało okres parkowania tożsamy z okresem najmu, gdyż po uzyskaniu informacji/wypłacie odszkodowania poszkodowany mógł podjąć czynności związane z poszukiwaniem „nowego” pojazdu i zagospodarować wrak.

W ocenie sądu brak podstaw do przyjmowania, aby poszkodowany istotnie został powiadomiony o możliwości uzyskania pojazdu zastępczego od pozwanego w sposób pełny, zawierający wszystkie istotne dla poszkodowanego informacje, a okoliczność ta nie jest rozstrzygająca. Poszkodowany został pozbawiony możliwości korzystania z własnego pojazdu, który był mu niezbędny w codziennych czynnościach. Po szkodzie ustalił warsztat, do którego odstawił pojazd i jednocześnie zaproponowano mu tam wynajęcie pojazdu zastępczego, również rozliczanego w sposób bezkosztowy. Trudno w tej sytuacji wymagać od niego aby podejmował dalsze czynności związane z propozycją pozwanego podstawienia mu innego pojazdu zastępczego, skoro jego interes w tym zakresie był już zaspokajany innym pojazdem.

Poszkodowany skorzystał z najkorzystniejszej i najodpowiedniejszej w tym czasie dla niego oferty przedstawionej przez lokalnego usługodawcę, zapewniającego również podstawienie i odbiór pojazdu w miejscu zamieszkania. Obowiązek minimalizowania skutków szkody nie jest bowiem jednoznaczny z obowiązkiem poszukiwania najtańszej oferty najmu z pominięciem aktualnych uwarunkowań, potrzeb i wygody poszkodowanego. Nie znalazł się on bowiem w tej sytuacji z własnej winy. Poszkodowany znalazł ofertę odpowiadającą mu najbardziej, albowiem pojazd zastępczy dostarczył mu lokalny przedsiębiorca, świadczący również usługi w zakresie naprawy pojazdów, któremu z resztą takąż naprawę powierzył, zlecając również wygodną dla poszkodowanego usługę podstawienia i odbioru pojazdu zastępczego w miejscu wskazanym przez klienta. Nadto jak wynika z samej treści umowy najmu wypożyczenie samochodu nie wiązało się z żadnymi opłatami dodatkowymi. Uwzględniając również realia lokalnego rynku w tym

zakresie nie dziwi wybór powoda, który skorzystał z kompleksowej usługi świadczonej przez powoda, blisko jego miejsca zamieszkania.

W sytuacji w jakiej zaś znajdował się w tym czasie poszkodowany (pozbawiony sprawnego środka transportu, samochodu użytkowanego w gospodarstwie domowym) trudno wymagać, aby wynajęcie pojazdu na miejscu, z opcją rozliczenia w sposób bezkosztowy - nie cechowała racjonalność.

Nie ma więc w ocenie Sądu rejonowego podstaw do przyjmowania aby poszkodowany przyczynił się do zwiększenia szkody (art. 362 k.c.). Brak jednocześnie podstaw do przyjmowania, aby poszkodowany związany był w zakresie wyboru oferty najmu stawkami obowiązującymi u ubezpieczyciela. Nie zawierał również z pozwanym żadnej umowy z której by wynikała konieczność akceptacji narzuconych mu warunków i stawek ustalonych z resztą przez pozwanego arbitralnie a jednocześnie skierowanych do osób nie mających żadnego wpływu na takie uregulowania.

Jednocześnie stawka za dzień najmu u powoda nie odbiegała od innych ofert w kraju i okolicy, w której działalność prowadził wynajmujący. Trudno też przyjmować, aby poszkodowany winien przeglądać oferty z obszaru całego kraju i poszukiwał tańszych ofert od przedsiębiorców prowadzących działalność w miejscu oddalonym o kilkaset kilometrów od miejsca, gdzie poszkodowany na skutek wypadku został pozbawiony środka komunikacji.

Brak też podstaw do zmniejszenia uzasadnionego okresu parkowania pojazdu do 24 dni i obniżenia stawki do 30 zł netto za dzień. Usługa ta w tym zakresie została faktycznie wykonana a jednocześnie nie wykazano aby poszkodowany mógł w tym czasie skorzystać z usługi innego podmiotu, pomijając samą niecelowość i nieracjonalność takiego zachowania. Nie wykazano również aby stawka za dzień określona przez powoda odbiegała od innych obowiązujących w obszarze zamieszkania poszkodowanego, bądź też by u innego usługodawcy świadczącego usługę podobną jak powód można było je nabyć taniej.

Sąd rejonowy nie znalazł także podstaw do kwestionowania faktu zawarcia, jak też skuteczności cesji, co do której nie zgłoszono zarzutów formalnych.

Powyzsza ocena prawna skutkowała uwzględnieniem powództwa w całości, zaś koszty procesu stanowią dalszą tego konsekwencję.

Apelacje od wyroku sądu rejonowego wywiodła pozwana zaskarżając wyrok w części tj. w punkcie I w zakresie zasądzającym od pozwanego na rzecz powoda kwotę ponad 719,99 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 03.03.2022 r. do dnia zapłaty i w punkcie II w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie przepisów prawa procesowego oraz prawa materialnego, a mianowicie:

1. art. 227 kpc i art. 232 kpc w zw. z art. 233 § 1 kpc poprzez błędną i dowolną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, z uchybieniem zasadom logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego, w szczególności druku zgłoszenia szkody oraz pisma pozwanego z dnia 05.01.2022 r., które zawierały informację o możliwości najmu pojazdu zastępczego przy współpracy z pozwanym oraz informację o wysokości stawki za dobę przy samodzielnej organizacji najmu, co doprowadziło do błędnego uznania, że pozwany nie wykazał złożenia poszkodowanemu propozycji najmu pojazdu zastępczego za stawkę 85 zł, w sytuacji gdy:

a. pozwany ponad wszelką wątpliwość wykazał, że propozycja zorganizowania pojazdu zastępczego została poszkodowanemu złożona, oraz była jasna i konkretna; zaś poszkodowany nie wykonał żadnego kroku do weryfikacji tej oferty, zaś dowodem potwierdzającym skuteczne złożenie poszkodowanemu propozycji najmu jest znajdujący się w aktach szkody druk zgłoszenia szkody oraz pismo pozwanego doręczone poszkodowanemu z kontaktem do konkretnych wypożyczalni, przy czym dokumenty te zawierały informacje o możliwości zorganizowania najmu pojazdu zastępczego w wypożyczalni współpracującej oraz w przypadku najmu we własnym zakresie o wysokości akceptowalnej stawki, a także najistotniejsze warunki najmu, przy czym poszkodowany zaznaczył w druku zgłoszenia szkody „Tak” w miejscu „Zapoznałem się z informacją dotyczącą pojazdu zastępczego.”

b. nie ma znaczenia to, czy propozycja najmu stanowiła ofertę w rozumieniu art. 66 k.c., lecz istotnym jest, że została złożona i nie spotkała się żadną odpowiedzią poszkodowanego; nie sposób wymagać, aby w internetowym zgłoszeniu szkody, zostały wskazane wszystkie przedmiotowo istotne elementy umowy najmu; ubezpieczyciel przedstawił czytelną informację, że możliwe jest zorganizowanie poszkodowanemu najmu pojazdu zastępczego oraz przekazał sposób skontaktowania się w celu zorganizowania najmu i poszkodowany mógł w prosty sposób ustalić wszelkie szczegóły i skorzystać z pojazdu, zatem poszkodowanemu skutecznie został zaproponowany najem pojazdu zastępczego,

c. z zeznań świadka H. H. wynika, że poszkodowany nie dochował choć minimum wymaganej staranności i obowiązku minimalizacji rozmiaru szkody zawierając umowę najmu z powodem za stawkę rażąco wyższą niż proponowana przez pozwanego, albowiem poszkodowany wynajął pojazd zastępczy od powoda po 8 dniach od powstania kolizji, nie dokonując w tym czasie jakiegokolwiek analizy stawek występujących na rynku, nie zgłaszając potrzeby najmu pozwanemu i nie zasięgając informacji o możliwość takiego najmu za pośrednictwem ubezpieczyciela, a ponadto poszkodowany nie interesował się kosztami najmu, nie wiedział za jaką stawkę wynajął auto zastępcze od powoda oraz jaką stawkę w propozycji najmu wskazał pozwany, lekceważąc całkowicie pisma nadesłane przez pozwanego, nie mając przy tym żadnych szczególnych wymagań i preferencji co do pojazdu zastępczego i warunków najmu,

2. art. 361 § 1 k.c. i art. 363 § 1 k.c. w zw. z art. 6 kc oraz 824' § 1 k.c. poprzez: błędne przyjęcie, że pozwany ponosi odpowiedzialność gwarancyjną z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego po stawce 184,99 zł brutto za pojazd zastępczy klasy D (uszkodzony pojazd należy do niższego segmentu tj. C), w sytuacji złożenia przez ubezpieczyciela poszkodowanemu skutecznej propozycji najmu pojazdu zastępczego i udzielenia informacji o wysokości akceptowanej stawki w kwocie do 85,00 zł brutto w przypadku najmu pojazdu z segmentu C i nie wykazania przez powoda żadnych racjonalnych przyczyn, dla których poszkodowany nie skorzystał z oferty ubezpieczyciela.

3. art. 354 k.c., art. 362 k.c., art. 827 § 1 k.c. w zw. z art. 16 i 17 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...) poprzez ich niezastosowanie i pominięcie obowiązku wierzyciela współdziałania z dłużnikiem w celu realizacji zobowiązania i obowiązku zapobiegania powiększeniu szkody oraz przyczynienia się poszkodowanego do powiększenia rozmiarów powstałej szkody, polegającemu na zlekceważeniu zaproponowanej mu oferty najmu pojazdu zastępczego po stawce do 85,00 zł i wynajęcie pojazdu zastępczego po cenie wyższej, szczególnie w sytuacji gdy zgłoszenie szkody nastąpiło dopiero w dniu 05.01.2022 r., tj. po wynajęciu pojazdu zastępczego od powoda, co stoi w sprzeczności ze wskazaniami racjonalnego zachowania poszkodowanego zawartymi w uchwale Sądu Najwyższego o sygn. akt 111 CZP 20/17, a ponadto należy zaznaczyć, że pojazd wynajęty (O. (...)) to pojazd wyższej klasy niż pojazd uszkodzony (O. (...)) przez co również powód i poszkodowany doprowadzili do nieuzasadnionego zwiększenia rozmiaru szkody.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, skarżący wnosil o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

a) oddalenie powództwa ponad kwotę 719,99 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 03.03.2022 r. do dnia zapłaty,

b) zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, wraz odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia je zasądzającego do dnia zapłaty, stosunkowo do wyniku sporu,

2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za instancję odwoławczą, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, wraz odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia je zasądzającego do dnia zapłaty.

Sąd okręgowy zważył co następuje:

Apelację uznać należało za bezzasadną.

W ocenie Sądu Okręgowego okoliczności podniesione w apelacji nie uprawniają do odmiennej oceny stanu faktycznego i wyciągnięcia odmiennych wniosków niż uczynił to sąd rejonowy. Sąd Rejonowy dokonał trafnych ustaleń w zakresie koniecznego i ekonomicznie uzasadnionego okresu korzystania przez poprzednika prawnego powoda z pojazdu zastępczego co było niesporne, a nadto trafnie ocenił roszczenie w zakresie stawki kosztów przyjętej do rozliczenia najmu jak i zakresu tych kosztów, a tym samym nie naruszył przepisu art. 233 k.p.c.

Przepis art.361§1 k.c. określa granice odpowiedzialności za szkodę, wskazując iż odpowiedzialność ta obejmuje tylko normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynika.

Na tle szkód komunikacyjnych zarówno w doktrynie prawa cywilnego jak i w orzecznictwie podkreśla się, że normalnym następstwem w rozumieniu art. 361§1 k.c. jest niemożność korzystania z pojazdu przez poszkodowanego, nie tylko w sytuacji jego uszkodzenia, ale również zniszczenia. Jeżeli więc poszkodowany poniósł w związku z tym koszty, które były konieczne, na wynajem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu. Kwestia uprawnienia poszkodowanego do najmu pojazdu zastępczego w ramach odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych była przedmiotem wielu orzeczeń sądów powszechnych i Sądu Najwyższego, który to co do zasady potwierdził prawo poszkodowanego do najmu pojazdu zastępczego (wyrok SN z dnia 26 listopada 2002 r. - sygn. akt V CKN 1397/00, wyrok SN z dnia 8 września 2004 r - sygn. akt IV CK 672/03, wyrok SN z dnia 5 listopada 2004 r. - sygn. akt II CK 494/03- wyrok SN z dnia 8 września 2004 r. - sygn. akt IV CK 672/03, wyrok SN z dnia 2 lipca 2004r. - sygn. akt II CK 412/03). Z treści przedstawionych orzeczeń wynika, że utrata możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej zniszczenia lub uszkodzenia stanowi szkodę majątkową, a także, że co do zasady między faktem uszkodzenia lub zniszczenia pojazdu a faktem wynajęcia pojazdu zastępczego i poniesieniem kosztów z tego tytułu istnieje normalny związek przyczynowy w rozumieniu art. 361 §1 k.c., roszczenie o refundację kosztów samochodu zastępczego występuje zarówno w przypadku szkody częściowej, jak i całkowitej, i w przypadku szkody częściowej refundacja kosztów wynajmu samochodu zastępczego obejmuje okres rzeczywistej naprawy samochodu oraz, że brak jest ograniczeń podmiotowych w podstawie roszczenia o refundację kosztów wynajmu samochodu zastępczego. W dalszym ciągu pozostaje również aktualna uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011r., III CZP 5/11, iż odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego.

Jednocześnie Sąd Okręgowy nie podzielił zarzutów apelacji, iż koszt najmu pojazdu według stawki 150,40 zł netto za dobę był wygórowany i doprowadził do zwiększenia rozmiaru szkody. Zarówno z umowy najmu z dnia 4.01.2022r. jak i z faktury VAT z dnia 08.02.2022r. wynika, że przez 36 dni poszkodowany korzystał z pojazdu marki O. (...). Podnoszony w apelacji zarzut, że pojazd stanowiący przedmiot najmu należał do klasy o stopień wyższej niż uszkodzony nie może być uznany za przesądający o zawyżeniu kosztów w sytuacji gdy złożone do akt sprawy cenniki najmu pojazdów (k . 71-73) wskazują cenę netto najmu pojazdów odpowiadających klasie uszkodzonego na poziomie 200 zł za dobę co daje 246 zł brutto, a zatem w stawce znacznie wyższej niż ustalona przez powoda.

Z oferty cenowej wynajmu pojazdów dołączonej do pozwu wynika, iż koszt wynajmu pojazdu w podobnym segmencie wahał się od 200 zł do 220 netto. Powyższe wskazuje, iż wydatki związane z wynajmem pojazdu zastępczego na poziomie 184,99 zł przez okres 36 dni były konieczne i ekonomicznie uzasadnione.

Odnosząc się do kwestii uzasadnionych kosztów najmu należy zaznaczyć, że w orzecznictwie SN, jak i w doktrynie prawa cywilnego, dobrze ugruntowany jest pogląd, iż odszkodowanie przysługujące od ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej za uszkodzenie pojazdu mechanicznego obejmuje niezbędne i ekonomicznie uzasadnione koszty, ustalone według cen występujących na lokalnym rynku. Przy czym kosztami „ekonomicznie uzasadnionymi” są koszty ustalone według cen, którymi posługuje się wybrany przez poszkodowanego warsztat. Nie ma przy tym

znaczenia fakt, że ceny te odbiegają (są wyższe) od cen przeciętnych dla określonej kategorii usług naprawczych na rynku. Zgodnie bowiem z tym, co wyżej powiedziano, ubezpieczony nie ma obowiązku poszukiwania sprzedawcy oferującego najniższe ceny. Poglądy powyższe co prawda dotyczące kosztów naprawy pojazdów, należy również odnieść do wysokości zastosowanego czynszu najmu. W konsekwencji, szanując prawo poszkodowanego do wyboru wynajmcy pojazdu zastępczego, brak jest podstaw do zakwestionowania stawki czynszu najmu. Poszkodowanemu bowiem przysługuje prawo wyboru miejsca wypożyczenia pojazdu, przy czym może on się kierować takimi kryteriami jak renoma, lokalizacja w określonej części kraju, czy też nawet określonej części miejscowości, a zwłaszcza w niedalekiej odległości od warsztatu naprawczego, w którym pozostawiono pojazd uszkodzony. Innymi słowy, o wyborze danego wynajmującego decydują przede wszystkim czynniki subiektywne po stronie poszkodowanego, na które ani sprawca szkody, ani jego ubezpieczyciel nie mają i nie mogą mieć wpływu. Brak jest w systemie prawa polskiego zakazu korzystania z najwyższej jakości usług. Brak również nakazu poszukiwania na terenie kraju czy też konkretnej miejscowości podmiotów, w których wynajem jest najtańszy. Poszkodowany ma prawo dokonać naprawy tam, gdzie jest to dla niego, z różnych względów, najbardziej dogodnie i w pobliżu tego miejsca wynająć pojazd zastępczy. Sąd Najwyższy w wyroku z 18.3.2004r. (IV CKN 1916/00) przyjął nawet, że okoliczność, iż koszty wynajęcia pojazdu zastępczego przekroczyły cenę nowego samochodu, nie może automatycznie przesądzać o istnieniu przyczynienia się poszkodowanego do powiększenia rozmiaru szkody.

Z przytoczonych względów apelację uznać należało za niezasadną i na podstawie art. 385 kpc oddalić. O kosztach orzeczono na mocy art. 108 kpc wedle reguł określonych treścią art. 98 kpc oraz rozporządzenia ministra sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Sędzia Cezary Olszewski